

Nya regler för finanskrishantering

Finanskriskommittén överlämnar i dag sitt slutbetänkande till finansmarknadsminister Peter Norman. På basis av nya EU-regler för finanskrishantering lämnar kommittén förslag om ett nytt förfarande kallat *resolution*. Förförandet innebär att om en konkurs i en krisbank skulle hota den finansiella stabiliteten, kan staten genom att besluta att sätta den i resolution ta kontroll över banken. Staten kan sedan sälja hela eller delar av verksamheten eller driva den vidare och genom rekonstruktionsåtgärder på nytt göra den livskraftig.

I december 2013 antog EU ett direktiv som syftar till att ge medlemsstaterna de befogenheter som krävs för att utan spridningseffekter till andra banker och utan stora kostnader för staten hantera banker i kris.¹ Finanskrisen 2008 visade runt om i världen att reglerna för att hantera banker som får soliditetsproblem var otillräckliga. I Sverige togs den så kallade stödlagen fram i största hast. Den räckte för att hantera de problem som uppstod i det svenska banksystemet, men stödlagen saknar vissa befogenheter som behövs för effektiv krishantering.

Finanskriskommitténs uppdrag har varit att lägga förslag om hur EU-direktivet ska genomföras i svensk lagstiftning. Direktivet – och därmed även kommitténs förslag – är omfattande och komplext. Kommittén föreslår att huvuddelen av direktivets regler ska införas i en ny lag om resolution. Den föreslår också en ny lag om förebyggande statligt stöd. Dessa båda lagar ersätter stödlagen. Dessutom föreslår kommittén ändringar i en rad andra lagar, bland annat krav på nya krisförebyggande åtgärder i reglerna för banker.

Huvudpunkter i förslagen om resolution

Beslut om resolution: En bank ska sättas i resolution om:

- banken fallerar eller sannolikt fallerar,
- inga andra åtgärder kan förhindra att den fallerar, och
- resolution är nödvändigt för att uppnå resolutionsändamålen, i första hand att förhindra en allvarlig störning i det finansiella systemet.

Följder av resolution: Resolution ger staten kontroll över banken. Därefter ska staten vidta resolutionsåtgärder som bevarar den finansiella stabiliteten och bäst uppfyller de övriga resolutionsändamål som anges i lagen. Staten kan till exempel sälja hela eller delar av banken till en privat köpare, som kan driva den bättre än de gamla ägarna. Staten kan också överlåta verksamhet till ett broinstitut som staten kontrollerar eller driva banken vidare. I de senare fallen ansvarar staten för att

¹ Direktiv 2014/59/EU om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag. Enligt direktivet ska reglerna vara genomförda i svensk lag vid årsskiftet. Den slutliga versionen publicerade den 12 juni 2014.

rekonstruera verksamheten och se till att den blir livskraftig och lever upp till normala bankregler. Delar av bankens verksamhet som inte påverkar den finansiella stabiliteten ska avvecklas genom konkurs eller likvidation.

Kapital- och skuldnedskrivningar ("bail in"): Vid en resolution ska staten se till att bankens ägare och borgenärer tar ansvar för de förluster som gjort att banken hamnat i kris. Det ska ske via nedskrivning av aktier och skulder eller konvertering av skulder till aktier. På så sätt minskar behovet av statliga insatser.

Egendomsskydd: Ingen ägare eller långgivare ska få ett sämre ekonomiskt utfall i en resolution än de hade fått vid en konkurs. En värdering, som görs av externa parter, ska ligga till grund för bedömningen av hur det hade gått vid en konkurs.

Statligt kapitalstöd och statligt ägande: Staten får skjuta till kapital bara om ägare och långgivare först har bidragit via betydande nedskrivningar av aktier och skulder. Statligt övertagande av banker är tillåtet bara i svåra krislägen.

Finansiering: Resolutionsåtgärder ska finansieras via en statlig resolutionsreserv. Reserven ska finansieras genom att bankerna betalar resolutionsavgifter. För att öka handlingsfrihet för statligt kapitalstöd bör reserven motsvara 3 procent av garanterade insättningar. Kommittén bedömer att vissa medel kan föras över till resolutionsreserven från den nuvarande stabilitetsfonden.

Resolutionsmyndighet: Regeringen ska utse en myndighet som ska ansvara för att besluta om resolution och den efterföljande hanteringen. Kommittén bedömer att Riksgäldskontoret bör få huvudansvaret för resolution, men uppgifter som ligger nära finansiell tillsyn bör ges till Finansinspektionen.

Resolutionsplaner: Resolutionsmyndigheten ska upprätta planer över hur banker ska hanteras om de hamnar i kris. Om så krävs för att resolution ska fungera, får myndigheten tvinga en bank att lägga om verksamheten. Myndigheten ska också lägga fast ett minimikrav på hur mycket kapital och skulder som kan användas för nedskrivning som varje bank måste ha. För banker med verksamhet i flera länder ska resolutionsmyndigheten göra upp planer och genomföra resolution i samarbete med myndigheter i andra länder.

Huvudpunkter i förslagen om krisförebyggande åtgärder

Återhämtningsplaner: Banker är skyldiga att göra upp planer för hur de av egen kraft ska kunna undvika att hamna i resolution om de får finansiella problem. Planerna ska granskas och godkännas av Finansinspektionen.

Förebyggande statligt stöd: Direktivet ger staten rätt att under vissa förutsättningar ge lån, garantier och kapitaltillskott till solida banker. Kommittén föreslår en ny lag som ger regeringen mandat att lämna sådant krisförebyggande stöd. Kommittén föreslår att stabilitetsfonden ska finnas kvar och användas för att finansiera stödet. Fonden ska också kunna användas för att finansiera statliga ägarinsatser i banker i resolution. Däremot bör stabilitetsavgiften som bankerna nu betalar till stabilitetsfonden avskaffas och ersättas av en avgift till resolutionsreserven.

Läs betänkandet *Resolution – en ny metod för att hantera banker i kris* (SOU 2014:52) på www.sou.gov.se.